

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU ÜHISELT VASTU VÕETUD OTSUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 1098/2008/EÜ,

22. oktoober 2008,

vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aasta (2010) kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

Liidu ülesehitamist liidu kümneaastase strateegilise majanduskasvu, suurema arvu ja paremate töökohtade ning suurema sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärgi saavutamise esmatähtsaks elemendiks.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 137 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

- (4) Lissaboni Euroopa Ülemkogu kutsus liikmesriike ja komisjoni üles astuma samme, et anda „otsustav panus vaesuse kõrvaldamisse” 2010. aastaks. Selleks otsustati Lissaboni Euroopa Ülemkogul võtta asjaomases valdkonnas vastu avatud koordineerimise meetod.

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

- (5) Sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse avatud koordineerimise meetod on olnud algusest peale oluline vahend, et toetada seda poliitilist kohustust ja suurendada ELi suutlikkust liikmesriikide toetamisel nende püüdlustes Euroopa suurema ühtekuuluvuse suunas.

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, ⁽²⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ⁽³⁾

- (6) Avatud koordineerimise meetod aitab süvendada vastastikust õppimist ning on suurendanud teadlikkust tõrjutuse ja vaesuse mitmemõõtmelisest olemusest. Avatud koordineerimise meetod loob seega tingimused, et avaldada praktilisemat mõju ning muuta ELi pühendumine sotsiaalsetele väärtustele oma kodanikele nähtavamaks.

ning arvestades järgmist:

- (1) Võitlus vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu on üks Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide keskseid eesmäärke.

- (7) Saavutustest hoolimata kannatab suur osa elanikkonnast endiselt puuduse või teenuste piiratud ja ebavõrdse juurdepääsu all või on ühiskonnast kõrvale jäetud. 2008. aasta ühisaruandes sotsiaalse kaitse ja sotsiaalse kaasatuse kohta juhiti tähelepanu asjaolule, et Euroopa Liidus elab vaesuse ohus 78 miljonit inimest, kellest 19 miljonit on lapsed. Sugudevaheline erinevus on umbes kaks protsendipunkti.

- (2) Amsterdami lepinguga 1997. aastal lisati uued sätted võitluse kohta sotsiaalse tõrjutusega Euroopa Ühenduse asutamislepingu, eelkõige artiklite 136 ja 137 sotsiaalsätetega hõlmatud tegevusvaldkondade hulka ning sätestati uus õigusraamistik ja uus alus poliitilise kohustuse võtmiseks selles valdkonnas.

- (8) Lisaks sellele on varanduslik ebavõrdsus ja sügav vaesus järjest suuremaks probleemiks kogu liidus.

- (3) Lissabonis 23. ja 24. märtsil 2000 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu tunnistas, et vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ulatus on lubamatu. Seega loeti kaasavama Euroopa

- (9) Sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse huvides on vaja toetada vähem soodsaid piirkondi ja pidevalt struktuurset halvemas olukorras olevaid piirkondi, äärepoolsemaid piirkondi, teatavaid saari, saareliikmesriike ja piirkondi, mida on mõjutanud hiljutine deindustrialiseerimine või tööstuse ümberkorraldamine.

⁽¹⁾ ELT C 224, 30.8.2008, lk 106.

⁽²⁾ 18. juuni 2008. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 17. juuni 2008. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 2. oktoobri 2008. aasta otsus.

- (10) Sotsiaalne tõrjutus kahjustab kodanike heaolu, vähendades nende eneseväljenduse ja ühiskonnas osalemise võimet. Seepärast tuleb seda küsimust vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aastal (edaspidi „Euroopa aasta“) vajalikul määral esile tõsta.
- (11) Euroopa Parlament rõhutas oma 15. novembri 2007. aasta resolutsioonis sotsiaalse tegelikkuse hindamise kohta, et sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse kõrvaldamine peab saama Euroopa Liidu poliitiliseks prioriteediks.
- (12) Võitlus vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu peab toimuma nii Euroopa Liidu sees kui ka väljaspool seda, kooskõlas ÜRO aastatuhande arengueesmärkidega, millele Euroopa Liit ja liikmesriigid on alla kirjutanud.
- (13) Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse probleem esineb väga erineval, keerulisel ja mitmemõõtmelisel kujul. See on seotud arvukate teguritega: sissetuleku ja elatustasemega, haridus- ja inimväärse töö võimalustega, tulemuslike sotsiaalkaitseüsteemidega, eluasemega, juurdepääsuga kvaliteetsetele meditsiini- ja muudele teenustele, samuti kodanikuaktiivsusega. Seepärast tuleks kaasata sidusrühmad kõigil tasanditel.
- (14) Seega nõuavad vaesuse vältimine ja selle vastu võitlemine mitmemõõtmelist poliitikat nii riiklikul, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil, tagades seejuures tasakaalu majanduskasvu ja sotsiaalsete eesmärkide vahel ning eriti kaitsetele elanikerühmadele või isikutele suunatud strateegiad. Euroopa aasta võib aidata stimuleerida sellist mitmemõõtmelist poliitikat ja asjaomaste näidikute edasist väljatöötamist.
- (15) Majanduskasvu sotsiaalse mõõtmise edendamisel etendab põhirolli Lissaboni strateegiat täiendav ja toetav 2005.–2010. aasta sotsiaalmeetmete kava, samuti kodanike aktiivne osalemine ühiskondlikes protsessides ja tööturul. Sotsiaalmeetmete kava üks prioriteete on edendada ühiskondliku ja põlvkondadevahelise solidaarsuse ning kaasavama ja vaesuseta ühiskonna loomise tähtsa tegurina võrdseid võimalusi kõikidele.
- (16) Sotsiaalse kaasatuse riiklikes tegevuskavades rõhutavad mitmed liikmesriigid, et vaesuse ja/või sotsiaalse tõrjutuse oht ähvardab enam teatavaid elanikerühmi, sealhulgas lapsi, koolist väljalangejaid, üksikvanemaid, suurperesid, üheainsa tuluallikaga peresid, noori, eriti noori naisi, eakaid inimesi, sisseerändajaid ja rahvusvähemusi, puudega inimesi ja nende hooldajaid, kodutuid, töötuid, eriti pikaajalisi töötuid, vange, vägivalla ohvriks olevaid naisi ja lapsi ning uimastisõltlasi. Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemisel võivad olulist rolli mängida kõige haavatavamatele elanikerühmadele suunatud riiklik poliitika ja tugimeetmed.
- (17) Inimväärne töö võib tunduvalt vähendada üksikisiku vaesuse ohtu. Töö iseenesest ei ole siiski piisav tingimus inimeste vaesusest päästmiseks ning ka töölkäivate inimeste vaesuse ohu määr on siiski suhteliselt kõrge. Töötajate vaesus on seotud madala palga, sooliste palgarinevuste, väheste oskuste, erialaste koolitusvõimaluste piiratud, töö ja pereelu ühildamise vajaduse ning ebakindla töösuhte ja töötingimustega, samuti leibkonna raske olukorraga. Kvaliteetne töökoht ning sotsiaalne ja majanduslik toetus on seega inimeste vaesusest väljatoomisel hädavajalikud.
- (18) Ka tööjõuturu muutuvate vajadustega sobivate põhioskuste ja kvalifikatsiooni puudumine on ühiskonda kaasmisel suur takistus. Aina suureneb oht, et ühiskonnas tekivad lõhed nende vahel, kellel on oma tööalase konkurentsivõime ja kohanemisvõime parandamiseks ning isikliku arengu ja kodanikuaktiivsuse soodustamiseks juurdepääs elukestvatele õppele, ja nende vahel, kes jäävad tõrjutuks ja kannatavad mitmesugusel kujul diskrimineerimise all. Ilma piisavate oskusteta inimestel on raske siseneda tööturule ja leida kvaliteetne töökoht ning on tõenäolisem, et nad on pikka aega ilma tööta, ja kui nad ka töötavad, tegutsevad nad suurema tõenäosusega madalapalgalistel ametikohtadel.
- (19) Info- ja sidetehnoloogia kättesaadavuse ja selle kasutamise oskus muutub üha enam kaasamise eeltingimuseks. 2006. aasta 11. juunil Riias heaks kiidetud ministrite deklaratsioonis nõutakse infoühiskonda kõigile.
- (20) Võitlemisel vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu sõltub ühenduse meetmete edukus sellest, mil määral saab see üldsuse ja poliitikakujundajate positiivse vastukaja osaliseks. Lisaks toetab Euroopa aasta eesmärgi ka ELi õigusaktide võrdseid võimalusi pakkuv ja mittediskrimineeriv rakendamine. Seepärast peaks Euroopa aasta soodustama teadlikkuse tõstmist, andma valdkonnale uue tõuke ning soodustama parimate tavade vahetust liikmesriikide, vaesuse vastu võitlemisega tegelevate kohalike ja piirkondlike asutuste ning rahvusvaheliste organisatsioonide vahel. See peaks aitama koondada poliitilist tähelepanu ning haarama kaasa kõiki neid, kellele on oluline arendada edasi ja tugevdada sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasamise avatud koordineerimise meetodit, samuti edendada kõnealuses valdkonnas edasisi meetmeid ja algatusi ühenduse ja riikide tasandil koostöös vaesusest tabatud isikute ja nende esindajatega.
- (21) Euroopa aasta peaks andma tugeva impulsi aktiivse kaasamise poliitikatele vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vältimise vahendina ning peaks aitama sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse avatud koordineerimise meetodi raames edendada vastavaid parimaid tavasid.

- (22) Riiklikul tasandil tehtud edusammude erinev tase ning riikide erinevad sotsiaalmajanduslikud ja kultuuritaustad ning tundlikud teemad nõuavad suure osa Euroopa aasta meetmete detsentraliseerimist riiklikul tasandil kaudse tsentraliseeritud haldamise süsteemi abil, vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust). ⁽¹⁾ artikli 54 lõike 2 punktis c sätestatud menetlusele ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 (millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad). ⁽²⁾
- (23) Kuid komisjon peaks jälgima poliitiliste prioriteetide määratlust riiklikul tasandil, et tagada kooskõla Euroopa aasta kohta kokkulepitud strateegiliste eesmärkidega ning avatud koordineerimise meetodi jaoks kehtestatud ühiste eesmärkidega.
- (24) Euroopa aasta tulemuslikkuse tagamise oluline eelding on kõigi ühenduse, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil kaasatud partnerite tegevuse tihe kooskõlastamine. Vaesuses või sotsiaalses tõrjutuses elavate inimeste huvide edendamisel on eriline osa kohaliku ja piirkondliku tasandi partneritel.
- (25) Osalemine Euroopa aastaga seotud tegevuses peaks olema avatud liikmesriikidele, Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikidele, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu osalised vastavalt selles lepingus sätestatud tingimustele, ühinemiseelsest strateegiast abi saavatele kandidaatriikidele ja Lääne-Balkani riikidele vastavalt asjaomastes lepingutes sätestatud tingimustele ning Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riikidele kooskõlas 2004. aasta mai strateegiadokumendi ja riikide tegevuskavadega.
- (26) Euroopa aasta võib aidata paremini kooskõlastada olemasolevaid programme ning algatusi vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks ühenduse tasandil, sealhulgas ka sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse avatud koordineerimise meetodit.
- (27) Tuleks tagada kooskõla ja vastastikune täiendavus komisjoni muude meetmetega, eelkõige programmiga PROGRESS, struktuurifondidega ning Euroopa Põllumajanduse ja Maaelu Arengu Fondiga, meetmetega, millega võideldakse diskrimineerimise vastu ning edendatakse soolist võrdsuslikkust ja põhiõigusi, ning meetmetega hariduse ja koolituse, kultuuri ja kultuuridevahelise dialoogi, noorsoo, kodakondsuse, sisse- ja väljastpoolt liikumise ning teadustöö valdkonnas.
- (28) Euroopa aastal tuleks jätkata eelmiste, sealhulgas kõigile võrdsete võimaluste tagamisele ja kultuuridevahelisele dialoogile pühendatud Euroopa aastate (vastavalt 2007 ja 2008) parimaid tavasid.
- (29) Käesolevas otsuses sätestatakse kogu programmi ajaks rahastamispakett, mis on eelarvepädevate institutsioonide jaoks edaspidi peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) ⁽³⁾ punkti 37 tähenduses.
- (30) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. ⁽⁴⁾
- (31) Kuna käesoleva otsuse eesmärgi ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, kuna see nõuab muu hulgas mitme-poolset partnerlust ning riikidevahelist teabevahetust ja kogu ühendust hõlmavat heade tavade levitamist, ning meetme ulatuse tõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa aasta

Et toetada ühenduse tegevust sotsiaalse tõrjutusega võitlemisel, nimetatakse 2010. aasta „vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aastaks“ (edaspidi „Euroopa aasta“).

Artikkel 2

Eesmärgid ja juhtpõhimõtted

1. Euroopa aasta eesmärgid ja juhtpõhimõtted on järgmised:

- a) õiguste tunnustamine – tunnustada vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse all kannatavate inimeste põhiõigust elada inimväärset elu ja kuuluda täieõiguslikult ühiskonda. Euroopa aasta tõstab üldsuse teadlikkust vaesuse all kannatavate inimeste, eelkõige haavatavate elanikerühmade olukorrast ning aitab edendada nende tegelikku juurdepääsu sotsiaalsele, majanduslikele ja kultuurilistele õigustele, samuti piisavatele vahenditele ja kvaliteetsetele teenustele. Euroopa aasta aitab ka võidelda stereotüüpide ja häbimärgistamisega;

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

b) ühine vastutus ja osalus – suurendada kaasamispoliitikas ja -meetmetes üldsuse osalemist, rõhutades nii kollektiivset kui ka individuaalset kohustust võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu, ning vabatahtlike tegevuse toetamise ja edendamise tähtsust. Euroopa aasta edendab kõigi avaliku ja erasektori osapoolte kaasatust, muu hulgas ennetava partnerluse kaudu. See tugevdab teadlikkust ja pühendumust ning loob võimalused oma panuse andmiseks kõigile kodanikele, eriti inimestele, kellel on kas otsene või kaudne vaesuse kogemus;

c) ühtekuuluvus – edendada ühtekuuluvat ühiskonda, tõstes üldsuse teadlikkust kasust, mida kõik saavad ühiskonnast, kus vaesus on likvideeritud, kus toetatakse õiglast jaotamist ja keegi ei ole sunnitud elama kõrvalejäetult. Euroopa aasta edendab ühiskonda, mis toetab ja arendab elukvaliteeti, sealhulgas laste heaolu, ning võrdseid võimalusi kõigile. Lisaks tagab see säästva arengu ja solidaarsuse põlvkondade vahel ja sees ning poliitika ühtsuse ELi meetmetega kogu maailmas;

d) pühendumus ja konkreetsed meetmed – rõhutada ELi ja liikmesriikide tõsist poliitilist kohustust anda otsustav impulss vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse kaotamiseks ning edendada seda kohustust ja vastavaid meetmeid kõigil juhtimistasanditel. Tuginedes sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse avatud koordineerimise meetodi saavutustele ja võimalustele, tugevdatakse Euroopa aasta kaudu poliitilise tähelepanu koondamise ja kõigi huvitatud osapoolte kaasamisega poliitilist kohustust vältida vaesust ja sotsiaalset tõrjutust ja nendega võidelda ning hoogustada veelgi liikmesriikide ja Euroopa Liidu meetmeid selles valdkonnas.

2. Kõnealuste eesmärkide täitmisel arvestavad ühendus ja liikmesriigid käesoleva otsuse lisa IV osas loetletud prioriteetidega.

Artikkel 3

Meetmete sisu

1. Artiklis 2 sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandavad meetmed ühenduse ja riiklikul tasandil võivad sisaldada eelkõige järgmist:

a) koosolekuid ja üritusi;

b) teabe-, reklaami- ja hariduskampaaniaid;

c) ülevaateid ja uuringuid ühenduse või riiklikul tasandil, mis vajadusel tuginevad sugude lõikes rühmitatud andmetele.

2. Lõikes 1 viidatud meetmete üksikasjad on sätestatud lisa.

3. Kõik laiemale üldsusele suunatud meetmed on kergesti kättesaadavad kõigile, sealhulgas ka vaesuses elavatele ja puuetega isikutele.

Artikkel 4

Soolise võrdsuslikkuse süvalaiendamine

Euroopa aasta raames võetakse arvesse meeste ja naiste kogetava vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohu ja mastaapide erinevusi. Euroopa aasta läbiviimisel võtavad ühendus ja liikmesriigid arvesse soolise võrdsuslikkuse süvalaiendamist.

Artikkel 5

Koostöö ja rakendamine ühenduse tasandil

1. Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 7 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.

2. Komisjon tagab, et käesoleva otsusega hõlmatud meetmeid rakendatakse vastavalt lisale.

3. Eelkõige võtab komisjon vajalikud meetmed, et kindlustada artiklis 10 viidatud komisjoni meetmete ja algatuste järjepidevus ja omavaheline täiendus, eesmärgiga täita artiklis 2 sätestatud eesmärgid.

4. Komisjon vahetab korrapäraselt arvamusi eelkõige Euroopa tasandi sidusrühmadega, sealhulgas nendega, kelle töö on seotud vaesuses elavate inimestega, Euroopa aasta kavandamise, rakendamise, järelmeetmete ja hindamise üle. Ta teeb kogu asjakohase teabe üldsusele kättesaadavaks.

5. Komisjon kaasab sotsiaalkaitsekomitee tihedalt Euroopa aasta ettevalmistamisse ja läbiviimisse ning teavitab või kaasab vajaduse korral teisi asjaomaseid komiteesid.

6. Vajaduse korral teeb komisjon koostööd teiste ELi institutsioonide, organite ja asutustega.

Artikkel 6

Koostöö ja rakendamine riiklikul tasandil

1. Iga liikmesriik nimetab riikliku rakendusametuse, mis korraldab osalemist Euroopa aastaga seotud tegevuses ja tagab koordineerimise riiklikul tasandil. Riiklik rakendusametust vastutab riikliku programmi ja Euroopa aasta prioriteetide määratlemise ning ühenduse rahastamiseks esitatavate üksikmeetmete valimise eest. Euroopa aasta riikliku tasandi strateegia ja prioriteedid sätestatakse kooskõlas artiklis 2 loetletud eesmärkidega.

2. Ühenduse vahendite eraldamise kord riikliku tasandi meetmetele sätestatakse lisa II osas.

3. Oma ülesannete täitmiseks, eriti riikliku programmi koostamisel ja alati, kui see on Euroopa aasta läbiviimisel asjakohane, konsulteerib riiklik rakendusamet tihedalt ja teeb koostööd arvukate asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas vaesuses ja sotsiaalses tõrjutuses elavate inimeste huve kaitsvate või esindavate kodanikuühenduste ja organisatsioonidega, tööturu osapoolte ning piirkondlike ja kohalike asutustega.

Artikkel 7

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee (edaspidi „komitee“).
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.
3. Iga liikmesriigi esindaja komitees määratakse võimaluse korral artikli 6 lõikes 1 osutatud riiklikest rakendusametitest.

Artikkel 8

Finantssätted

1. Lisa I osas sätestatud ühenduse tasandi meetmeid võidakse toetada kuni 80 % ulatuses või sõlmida hankeleping, mida rahastatakse Euroopa Liidu üldeelarvest.
2. Riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi meetmeid võidakse lisa II osas sätestatud korras kaasrahastada Euroopa Liidu üldeelarvest kõige rohkem 50 % ulatuses rakendatavate meetmete abikõlblikust kogumaksumusest.

Artikkel 9

Taotlemis- ja valikumenetlus

1. Komisjon võtab artikli 8 lõike 1 kohased otsused meetmete rahastamise kohta vastu vastavalt artikli 7 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusele.
2. Riiklikud rakendusametid esitavad artikli 8 lõike 2 kohased rahalise abi taotlused komisjonile lisa II osas sätestatud korras.

Artikkel 10

Kooskõla ja vastastikune täiendavus

1. Komisjon tagab koos osalevate riikidega kooskõla otsuses sätestatud meetmete ning muude ühenduse, riiklike, regionaalsete ja kohalike meetmete ning algatuste vahel.
2. Nad tagavad Euroopa aasta ning ühenduse, riikliku või piirkondliku tasandi algatuste ja vahendite maksimaalse vastastikuse täiendavuse, kui need võivad aidata saavutada Euroopa aasta eesmärgi.

Artikkel 11

Osalevad riigid

Euroopa aastaga võivad ühineda:

- a) liikmesriigid;
- b) kandidaatriigid, kes saavad abi ühinemiseelsetest strateegiast, vastavalt üldpõhimõtetele ja -tingimustele, mis on ette nähtud nende riikide osalemiseks ühenduse programmides raamlepingute ja assotsiatsiooninõukogude otsustega;
- c) Lääne-Balkani riigid vastavalt asjaomaste riikide suhtes nende ühenduse programmides osalemise üldpõhimõtteid käsitlevate raamlepingute alusel kehtestatavale korrale;
- d) EFTA riigid, kes on EMP lepingu osalised, vastavalt asjaomase lepingu sätetele;
- e) Euroopa naabruspoliitika partnerriigid vastavalt 2004. aasta mais vastu võetud strateegiadokumendis ja riiklikes tegevuskavades nende riikide suhtes sätestatud ühenduse programmides osalemise üldpõhimõtetele ja -tingimustele. Igasugust Euroopa naabruspoliitika partnerriikides toimuvat Euroopa aastaga seotud tegevust ette nähtud finantsabi eraldatakse Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendist vastavalt nende riikidega tehtava üldise koostöö suhtes kehtestatud prioriteetidele ja menetlustele.

Artikkel 12

Eelarve

1. Käesolevas otsuses osutatud ühenduse meetmete rakendamise rahastamispakett 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 on 17 000 000 eurot, millest 6 500 000 eurot on ette nähtud ajavahemikuks kuni 31. detsembrini 2009.

2. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad iga-aastased eraldised finantsraamistiku 2007–2013 piires.

Artikkel 13

Rahvusvaheline koostöö

Euroopa aastaga seoses võib komisjon teha koostööd asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, eelkõige Euroopa Nõukogu, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni ja ÜROga.

Artikkel 14

Ühenduse finantshuve kaitse

Komisjon tagab, et käesoleva otsuse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse ühenduse finantshuve pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse eest ennetavate meetmete kohaldamisega, tõhusa kontrollimisega ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning juhul, kui tuvatatakse eeskirjade eiramine, tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega kooskõlas nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95 (Euroopa Ühenduse finantshuve kaitse kohta),⁽¹⁾ nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest)⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1073/1999 (Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta).⁽³⁾

Artikkel 15

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembriks 2011 Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande käesolevas otsuses ette nähtud meetmete rakendamise, tulemuste ja üldhinnangu kohta.

2. Aruanne sisaldab ka teavet sugupoolte võrdõiguslikkuse põhimõttest kinnipidamise kohta Euroopa aasta ettevõtmistes ning hinnangut Euroopa aasta kasulikkuse kohta kaitsetutele üksikisikutele või elanikerühmadele.

Artikkel 16

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Strasbourg, 22. oktoober 2008

Euroopa Parlamendi nimel
eesistuja
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
J.-P. JOUYET

⁽¹⁾ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽³⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

LISA

Käesoleva otsuse artiklis 3 osutatud meetmete üksikasjad**I. ÜHENDUSE TASANDI MEETMED****1. Koosolekud ja üritused**

Ühenduse tasandil koosolekute ja ürituste korraldamine, mis on mõeldud tõstma teadlikkust Euroopa aastast ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega seotud küsimustest, samuti toimima ideede vahetamise foorumina. Koosolekud ja üritused koondavad asjaomaseid sidusrühmi ning nendes kutsutakse osalema vaesust kogevaid inimesi ja neid esindavaid kodanikuühendusi. Nimetatud koosolekud ja üritused aitavad välja töötada sotsiaalse mõjujõu suurendamise meetmeid ja tavadid kõigi jaoks, käsitleda poliitika lünki ning tõsta asjaomaste osapoolte ja institutsioonide teadlikkust (eelkõige naiste ja laste) vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse mitmemõõtmelisusest, sealhulgas sellistest teguritest nagu töö, eluaseme, sotsiaalkaitse, peretoetuste ning tervishoiu- ja sotsiaalteenuste kättesaadavus.

2. Teabe- ja reklaamikampaaniad, mis hõlmavad järgmist:

- Mitmesuguste solidaarsusalgatuste korraldamine vaesuse leevendamiseks ja sotsiaalse kaasatuse suurendamiseks, et võimaldada kõigil kodanikel anda mis tahes vormis kasvõi tagasihoidlik panus kas otse või oma organisatsioonide kaudu. Euroopa aasta raames korraldatavaid rahakogumiskampaaniaid võidakse toetada meediakampaaniatega ühenduse ja riiklikul tasandil;
- Euroopa aasta logo (eri formaatides) ja tunnuslausete väljatöötamine, et kasutada neid Euroopa aastaga seotud mis tahes meetmete puhul;
- teabekampaania ühenduse tasandil, mis kohandatakse vastavalt kohalikele oludele riiklikul ja kohalikul tasandil, tuginedes nii traditsioonilistele kui ka uutele sidekanalitele ja uutele tehnoloogiatele;
- kogu ühenduses kättesaadavate side- ja meediavahendite väljatöötamine, et tekitada üldsuse huvi;
- asjakohased meetmed ja algatused teabe levitamiseks ja selleks, et juhtida tähelepanu Euroopa aasta eesmärkidele kaasaitavate ühenduse programmide, meetmete ja algatuste tulemustele ning suurendada nende nähtavust;
- haridusasutuste, valitsusväliste ja heategevusorganisatsioonide asjakohased algatused ühenduse ja riiklikul tasandil, et levitada teavet Euroopa aasta ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise meetmete kohta;
- Euroopa konkursside korraldamine, milles rõhutatakse Euroopa aasta teemadega seotud saavutusi ja kogemusi;
- tugev side organisatsioonide ja valdkondadega, mis ei tegele tavaliselt vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse küsimustega (nt sport, kunst), sealhulgas isiklike kogemuste ja „saadikute” kasutamine;
- Euroopa aasta kohta teavet andva lehe loomine veebisaidil Europa.

3. Muud tegevused

- Kogu ühendust hõlmavad, vajaduse korral sugude lõikes rühmitatud andmetel põhinevad ülevaated ja uuringud, et anda hinnang ja koostada aruanne Euroopa aasta ettevalmistuste, tulemuslikkuse ning lühi- ja pikaajalise mõju kohta. Uudsete lahenduste leidmise soodustamiseks mõõdab üks selline ülevaade ka avalikku arvamust vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vältimise ja sellega võitlemise poliitika, sealhulgas vajaduse korral sotsiaalkaitse-süsteemide ning liidu potentsiaalse rolli kohta võitluses vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu. Nimetatud ülevaade koostatakse 2009. aastal, nii et tulemusi on võimalik esitleda Euroopa aasta avakonverentsil;

- sügava vaesuse ja põhiõiguste vahelisi seoseid käsitlevate uuringute edendamine;
- koostöö erasektori, ringhäälinguorganisatsioonide ja muu meedia kui partneritega Euroopa aastat käsitleva teabe levitamisel ning meetmed pikaajalise dialoogi arendamiseks sotsiaalküsimustes;
- tehniline abi õppekogemuse jagamise soodustamiseks;
- hindamisaruanne Euroopa aasta tõhususe ja mõju kohta.

Kontakte võidakse luua ka seoses ürituste korraldamisega Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil, eelkõige sünergia tekitamisega Euroopa aasta ning iga aasta 17. oktoobril korraldatava ÜRO rahvusvahelise vaesuse kaotamise päeva ürituste vahel.

Komisjon võib kasutada tehnilist ja/või haldusabi komisjoni ja osalevate riikide vastastikuse kasulikkuse huvides, näiteks rahastada teatava teema puhul välisekspertide erialateadmiste kasutamist.

4. Rahastamine

Vastavalt käesoleva otsuse artiklite 8 ja 12 sätetele võib rahastamine toimuda järgmises vormis:

- kaupade ja teenuste ostmise hankekonkursi korras, eelkõige teabevahetuse valdkonnas;
- konsultatsiooniteenuste ostmise hankekonkursi korras;
- ühenduse tasandil toimuvate eriürituste kulude katteks määratavad toetused, et tõsta esile ja teadvustada Euroopa aastat. Rahastamine ei ületa 80 % abisaaja kantud kogukuludest.

II. RIIKLIKU TASANDI MEETMETE KAASRAHASTAMINE

Nende meetmete puhul tuleks arvesse võtta vajadust leida rahastamisvõimalused, mis tagavad juurdepääsu kohapeal tegutsevatele organisatsioonidele ja projektidele, milles osalevad kõige kõrvalejäänud rühmad.

1. Riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi meetmeid võidakse rahastada ühenduse eelarvest maksimaalselt 50 % ulatuses abikõlblikust kogumaksumusest osaleva riigi kohta. Riiklik osakaal ELi kaasrahastatavas meetmes peab olema vähemalt 50 % ning vahendid võivad olla avalik- või eraõiguslikud. Meetmete valimisel on riiklikel rakendusasutustel vabadus otsustada, kas taotleda üksikmeetmete rakendamise eest vastutavalt organisatsioonilt kaasrahastamist ning millisel tasemel.
2. Pärast käesoleva otsuse vastuvõtmist koostab komisjon strateegilise raamdokumendi, milles on lisaks käesoleva otsuse artiklis 2 sätestatud eesmärkidele määratletud Euroopa aasta meetmete rakendamise põhiprioriteedid, sealhulgas riiklikes asutustes ja meetmetes osalemise miinimumstandardid.
3. Vastuseks strateegilisele raamdokumendile koostab iga riiklik rakendusasutus pärast kodanikuühiskonna esindajatega konsulteerimist Euroopa aasta rakendamise riikliku programmi, mis on igati kooskõlas sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasamise riiklike strateegiatega.
4. Iga riiklik rakendusasutus saab esitada ühenduse toetuse saamiseks ainult ühe taotluse. Toetuse taotluses kirjeldatakse Euroopa aasta riiklikku strateegiat ja prioriteete ning rahastatavaid meetmeid. Toetuse taotlusele lisatakse üksikasjalik eelarve, kus kajastub kavandatavate meetmete kogumaksumus, samuti kaasrahastamiseks ette nähtud summa ja selle allikad. Toetuskõlblike kulude hulka võidakse arvata riikliku rakendusasutuse personali- ja halduskulud.
5. Üldiste toetuste andmine osalevatele riikidele sõltub käesoleva otsuse artiklis 2 kehtestatud ja strateegilises raamdokumendis edasiarendatud eesmärkide nõuetekohase täitmise määra Euroopa aasta rakendamise riiklikes programmides.

6. Ühenduse toetuse saamiseks riiklike rakendusametuste esitatud taotlusi hindab komisjon, kontrollides muu hulgas nende kooskõla käesoleva otsuse artiklis 2 nimetatud eesmärkidega. Vajaduse korral palub komisjon teha taotlustes muudatusi.

7. Eespool punktis 1 osutatud meetmed võivad hõlmata:

- a) Euroopa aasta eesmärkidega seotud kohtumisi ja üritusi, sealhulgas Euroopa aasta ava- ja reklaamüritusi liikmesriikides, et anda meetmele hoogu ning valmistada ette soodne pinnas aruteludeks, milles käsitletakse vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise konkreetseid meetmeid;
- b) riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi vastastikuseid õppeseminare;
- c) muid ühenduse tasandi algatuste ettevalmistamisega seotud üritusi (nt iga-aastane vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse Euroopa ümarlaud ning vaesuse all kannatavate inimeste Euroopa kohtumine);
- d) teabe-, koolitus- ja reklaamikampaaniaid ning muid meetmeid koolides ning tugeva lumepalliefektiga meetmeid Euroopa aasta põhimõtete levitamiseks ja väärtuste rõhutamiseks riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, kaasa arvatud auhinnad ja võistlused;
- e) muid kui I osa punktis 3 nimetatud ülevaateid ja uuringuid, et uurida põhjalikumalt Euroopa aasta põhitõdesid;
- f) koolitusvõimalusi riigiteenistujatele, tööturu osapooltele, meediale, valitsusväliste organisatsioonide esindajatele ja muudele osalejatele, et parandada nende teadmisi vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse nähtusest, Euroopa ja riikliku tasandi sotsiaalse kaasamise poliitikast ning erinevatest kättesaadavatest poliitilistest vahenditest, parandamaks nende suutlikkust lahendada vaesusega seotud küsimusi ja julgustada neid mängima aktiivsemat rolli vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastases võitluses;
- g) koostööd meediaga;
- h) piirkondlike ja kohalike sotsiaalse kaasamise katsetegevuskavade väljatöötamist.

III. MITTERAHALINE ABI

Ühendus toetab mitterahalise abiga riigi- või eraorganisatsioonide algatusi, andes sealhulgas kirjaliku loa Euroopa aasta logo ja muude sellega seotud materjalide kasutamiseks, kui kõnealused organisatsioonid suudavad komisjonile strateegilises raamdokumendis sätestatud erikriteeriumide alusel tõendada, et nimetatud algatused viiakse ellu Euroopa aasta jooksul ning et need aitavad tõenäoliselt oluliselt kaasa Euroopa aasta ühe või mitme eesmärgi saavutamisele.

Kolmandates riikides seoses Euroopa aastaga või sellega koostöös korraldatud algatused võivad samuti saada ühenduselt mitterahalist abi ning kasutada Euroopa aasta logo ja muid sellega seotud materjale.

IV. EUROOPA AASTA MEETMETE PRIORITEEDID

Võttes arvesse vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse mitmemõõtmelist olemust ning pidades silmas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vältimise ning nende vastu võitlemise süvalaiendamist muudes poliitikavaldkondades, peaks Euroopa aasta meetmed olema suunatud selge lisandväärtuse loomisele ning täiendama tõhusalt sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse avatud kooskõlastusmeetodit. Seepärast peaksid need meetmed keskenduma piiratud arvule esmatähtsatele valdkondadele.

Kooskõlas läbiviidud analüüsi ning ühisaruandes sotsiaalse kaitse ja sotsiaalse kaasatuse kohta määratletud prioriteetidega peaks Euroopa aastaga seotud tegevuses keskenduma järgmistele teemadele:

- vaesuse, eriti sügava vaesuse vältimise ja vähendamise mitmemõõtmeliste integreeritud strateegiate edendamine ja lähenemisviisid, mis tõstetakse kõigi asjaomaste poliitikavaldkondade keskmesse;

- võitlus laste vaesusega ja vaesuse ühelt põlvkonnalt teisele ülekandumisega, samuti perekondade vaesusega, pöörates erilist tähelepanu suurperedele, üksikvanematele ja ülalpeetava eest hoolitsevatele perekondadele, samuti vaesusele, mida lapsed kogevad hoolekandeesutustes;
- kaasavate tööturgude edendamine, tegelemine töötajate vaesusega ja vajadusega muuta töö tasuvaks;
- hariduses ja koolituses, sealhulgas digitaalse kirjaoskuse õpetamises esinevate puuduste kaotamine ning info- ja sidetehnoloogia kõigi jaoks võrdse kättesaadavuse edendamine, keskendudes erilist puuetega isikute erivajadustele;
- tegelemine vaesuse vanuselise ja soolise mõõtmega;
- piisavate vahendite ja teenuste, sealhulgas inimväärsete elamistingimuste, tervise- ja sotsiaalkaitse võrdse kättesaadavuse tagamine;
- kultuuri ja puhkevõimaluste kättesaadavamaks muutmine;
- diskrimineerimise kõrvaldamine ning sisserändajate ja rahvusvähemuste sotsiaalse kaasamise edendamine;
- integreeritud aktiivse kaasamispraktika edendamine;
- puudega inimeste ja nende perede, kodutute ning muude kaitsetute elanikerühmade või üksikisikute vajaduste lahendamine.

Euroopa aasta meetmete kavandamisel kooskõlas eespool osutatud prioriteetidega kohandavad liikmesriigid need teemad riikliku, piirkondliku ja kohaliku olukorraga ning väljakutsetega, võttes sealhulgas arvesse territoriaalset ühtekuuluvust.

Käesoleva otsuse artiklis 2 sätestatud eesmärkidega seoses tuleks süvalaiendada osalemise küsimust kõigi prioriteetide puhul.

Euroopa aasta meetmete rakendamisel võtavad komisjon ja liikmesriigid käesoleva otsuse artikli 4 alusel arvesse eri viise, kuidas naised ja mehed vaesust ja sotsiaalset tõrjutust kogevad. Samuti tagavad nad, et soolist mõõdet võetakse soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks arvesse kõikides Euroopa aasta prioriteetides.
